

Faydalı Model Devri – Yargıtay Kararı
- 11. HD. 2019/4643 E. 2020/3101 K.
23.06.2020

03

**Olay
Özeti**

04

**Çözümü
Gereken
Hukuki
Sorun**

05

**Mahkemenin
Çözümü**

07

Görüşümüz

OLAY ÖZETİ

Davacı; davalının faydalı modelinin devredilmesi konusunda anlaşılıp devre ilişkin bir sözleşme imzalandığını, sözleşme bedelinin ödendiğini, sözleşmenin imzalandığı tarihte davalının faydalı model belgesinin yıllık ücretini ödememesi nedeniyle belgenin geçerliliğini yitirmesine rağmen bu durumun davacıdan gizlendiğini, belgenin iki yıl sonunda yenilendiğini ve numarasının değiştiğini belirterek başka bir faydalı model belgesini devrettiklerini fakat geçersiz olan faydalı modele ait kalıpları teslim ettiklerini, davacının bu durumdan iki yıl sonra faydalı modele konu ürünü taklit edenlere karşı hukuki yollara başvururken haberdar olduğunu, davalının devir sırasında kendilerini aldattıklarını, hata ve hile nedeniyle sözleşmeye bağlı olarak kabul edilemeyeceklerini, davalının devrettiği faydalı model başvurusunda yenilik ilave etmiş gözükmek için yeni bir başvuru yaptığını, davacının eski faydalı modele konu ürünün tanıtılması için yüklü bir masraf yaptığını, fuarlara katıldığını, reklam verdiğini, faydalı modelin yenilenmemiş olması nedeniyle zarara uğradığını iddia etmiş ve faydalı model belgesinin devrine dair devir sözleşmesinin geçersizliğini, faydalı modelin kalıplarının davalıya iadesini, ödenen devir bedelinin ödeme tarihinden itibaren işleyecek faizi ile tahsilini talep etmiştir.

Davalı, faydalı model belgesinin yeni olmadığını ancak hükümsüzlük davası sonucu kesinleşebileceğini, geçerli olarak elde edilen faydalı model belgesinin alındığını ve faydalı modelin geçerli olduğunu, devredilen faydalı model belgesinin yenilik unsuruna sahip olduğunu, dolayısıyla sözleşme konusunun imkansız, hukuka aykırı olmadığını, devredilen faydalı model belgesinin yalnızca numarasının değişmiş olduğunu savunmuş ve davanın reddini talep etmiştir. Sonrasında ıslah dilekçesiyle husumet itirazında bulunmuş, ikinci faydalı modelin yeni olduğunu, davacının yıllardır herhangi bir hukuka aykırılık iddiası olmadan faydalı modeli kullanabildiğini, davacının bu tarihe kadar bu belgeyi kullanmadığı ya da üçüncü kişilerin belgeyi kullanmaktan men ettiğine dair bir iddia veya delil ileri sürmediğini, sözleşmenin iptali için 1 yıllık hak düşürücü sürede dava açılmadığını, sözleşmenin geçersiz sayılması durumunda sözleşme nedeniyle elde ettiği menfaatin iadesini talep etmiştir.

Çözümü Gereken Hukuki Sorun

Çözümü gereken hukuki sorun, taraflar arasında kurulan devir sözleşmenin geçerli olup olmadığıdır.

Mahkemenin Çözümü

İlk derece mahkemesinde yapılan yargılama kapsamında tarafların noterde düzenlenen devir sözleşmesi sonrası ikinci faydalı modelin davacı adına tescil işleminin yapıldığı, birinci faydalı model belgesinin devrine dair sözleşmenin yalnızca bu faydalı modeli devrinin yapılacağına dair vaat ve ödemelere ilişkin olduğu, birinci faydalı modelin belgesinin geçersiz olması nedeniyle yeni bir başvuru yapılarak tescil edilen ikinci faydalı modelin devri için sonraki bir tarihte devir sözleşmesinin düzenlendiği, sözleşmenin hileli davranışlarla geçersiz hale geldiği iddiasının yerinde olmadığı, geçersiz kalan birinci faydalı modelin istemleri ile ikinci faydalı modelin istemlerinin örtüşmesine rağmen ikinci faydalı model belgesinin hukuka uygun olup olmadığının huzurdaki davada tartışılmayacağı, kesinleşmiş bir yargı kararıyla belirlenebileceği, devir vaadi sırasında geçersizlik bir faydalı model olmadığı için hilenin söz konusu olmadığı, devir sözleşmesi uygulanarak üretime geçildiğinden davacının güncel bir zararından bahsedilemeyeceğini tespit etmiş ve davayı reddetmiştir. Davacı, mahkeme kararını istinaf etmiştir.

Bölge Adliye Mahkemesinde yapılan yargılamada ilk derece mahkemesinin kamu düzenine aykırılık teşkil etmediği, usul ve esas yönünden hukuka uygun olduğu ifade edilerek istinaf talebini esastan reddetmiştir.

Yargıtay kararında; birinci faydalı model belgesinin bedel karşılığında devrinin taahhüt edildiğini, sözleşme kapsamında edimler ifa edilmeden faydalı modelin geçersiz hale geldiğini, davalının aynı nitelikteki bir faydalı model başvurusu yaptığını, alınan belge üzerine davacıya kullanım hakkı veren bir sözleşme ile devrin yapıldığını, birinci faydalı model geçersiz hale gelmeseydi davacının 5 yıl kullanma hakkı bulunabileceğini, ikinci faydalı modelin birinci faydalı model ile aynı olduğunu, devrinin hüküm doğurmayacağını, birinci faydalı modelin hükümden düşmüş olması nedeniyle kamunun kullanımına serbest hale geldiğini aynı istemleri konu alan ikinci faydalı modelin yenilik kriterine sahip olmaması nedeniyle davalının devir sözleşmesinden kaynaklanan edimlerini ifa etmediklerini, davalının teslim ettiği ve davacının alıp kullandığı üretim kalıpları bedeli dışında faydalı model belgesinin devri için davalı tarafa ödenen meblağın iadesine ve ödenen meblağdan davalının sorumlu olup olmadığı hususunda husumet değerlendirmesi yapılması gerekirken davanın reddine karar verilmesinin yerinde olmadığını belirtmiş ve Bölge Adliye Mahkemesi kararının davacı lehine bozulmasına karar vermiştir.

Görüşümüz

6769 sayılı Sınai Mülkiyet Kanunu uyarınca bir faydalı modelin tescil edilebilmesi için iki koşulun gerçekleşmesi gerekmektedir. Faydalı modelin sanayiye uygulanabilir ve yeni olması durumunda Kanun'da sağlanan korumaya sahip olabilir. Bir faydalı modelin yeni olması için tekniğin bilinen durumu olmaması, başka bir deyişle başvuru tarihinden önce dünyanın herhangi bir yerinde, yazılı veya sözlü tanıtım yoluyla ortaya konulmamış veya kullanım ya da başka herhangi bir biçimde açıklanmamış olması gerekmektedir. Somut olayda, faydalı model belgesinin yıllık ücretinin ödenmemesi nedeniyle belge geçerliliğini yitirmiş ve faydalı model tekniğin bilinen durumu haline gelmiştir. O halde, devir sözleşmesi konusuz kaldığından davalıya ödenen meblağın iadesine ve ödenen meblağdan davalının sorumlu olup olmadığı hususunda bir değerlendirme yapılması gerekmektedir. Yargıtay'ın görüşüne katılmaktayız.

Teşekkürler

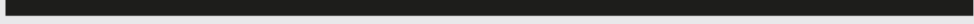

Abdullah Erkam Yılmaz
Kurucu Avukat

İletişim:

aeylegal.com

erkam@aeylegal.com

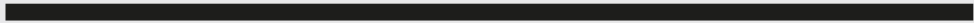

Buse Hamurcu
Avukat

İletişim:

aeylegal.com

buse@aeylegal.com

Sorularınız ve görüşleriniz için
bizimle iletişime geçebilirsiniz.